

de Panorama Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

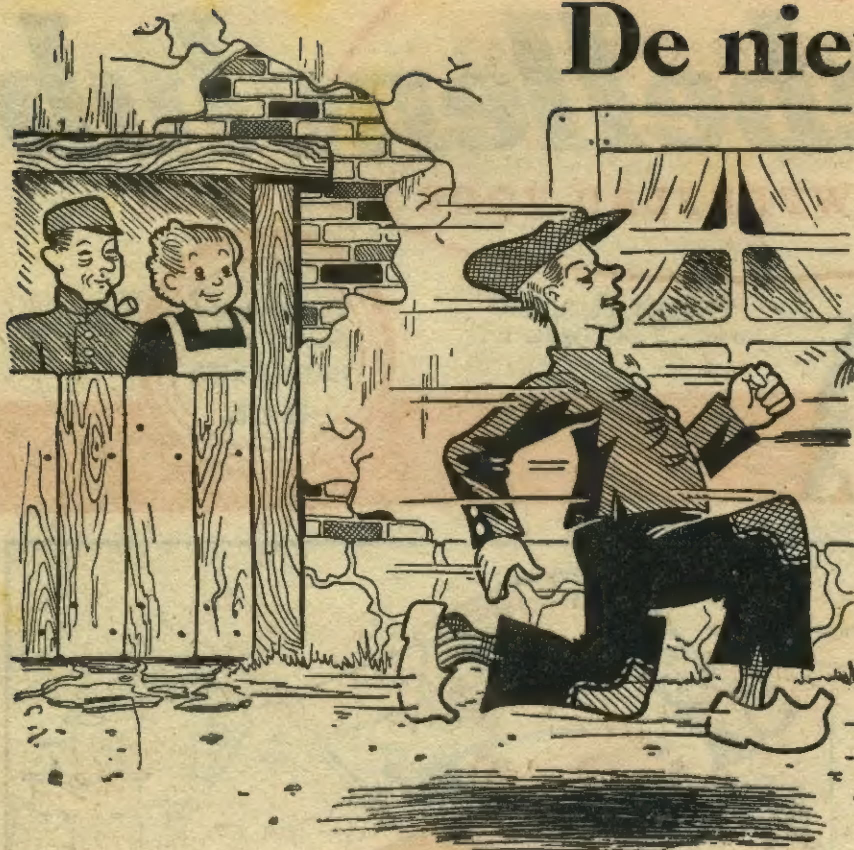
TWEEDE JAARGANG
No 40 - 5 OCTOBER 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

DE KAMPIOEN

De nieuwe knecht

„Die weet nog eens wat lopen is!"

Boer Pimperman had een nieuwe knecht in dienst genomen, die, als ik mij niet vergis, Joris heette. Hij kwam uit Negenhuizen, maar het kan ook Dertien- of Twintighuizen geweest zijn — dat weet ik niet precies. Maar ik weet wél, dat hij een flinke, handige jongen was, die altijd een kolossale pet van blauw laken droeg, en dat zijn wijde, zwarte broek met een gele en een groene lap versteld was — de groene op de linker- en de gele op de rechterknie. En ik weet óók, dat baas Pimperman en zijn vrouw wát blij waren, dat Joris zo vlug en zo aardig en zo behulpzaam was.

„Joris," zei de boerin de eerste avond, toen zij klaar waren met eten, „wil je nog even een boodschap voor mij doen?"

„Ja zeker...... wel duizend! Met alle plezier!" lachte de nieuwe knecht. Joris had overheerlijk gesmuld...... vier borden karnemelkse pap met stroop en drie met bruine suiker er door. „Zegt u maar, wat ik doen moet, hoor!"

„Loop eens vlug naar het dorp en haal bij bakker Krentjesdeeg een rozijnenbrood. Het moet een gróót zijn, Joris, van twee kilo, met een heleboel sukade óók! Hier heb je een rijksdaalder, maar...... pas op, als je hem verliest!"

„Verliezen! Maar vrouw! Ik zal wel wijzer zijn!" — Joris schaterde van het lachen. Toen trok hij zijn klompen aan, zette de grote, blauwe pet op zijn stro-gele bol en liep op een drafje de keukendeur uit.

„Zó'n vlugge knecht hebben we nog nooit gehad!" juichte vrouw Pimperman. „Dié weet nog eens, wat lopen is! Ik ben wát blij, dat hij gekomen is!"

„Ik óók, Elzelientje!" sprak haar man. „Ik ga nog een uurtje onkruid wieden tussen de aardappels, en als Joris terug is, moet hij mij dadelijk helpen. Vergeet je 't niet, Elzelien?"

„Ik zal er aan denken," antwoordde de vrouw, en de boer vertrok. Zij nam de teil, het potje met groene zeep en de ijzeren ketel met kokend water, maar juist toen zij het water in de teil wou schenken, werd er op de deur gebonsd.

„Ja-a-a...... Binnen!" riep vrouw Pimperman. Zij keek nieuwsgierig naar de deur, en......

„Wel, alle mensen! Maar, Joris!" lachte de goede vrouw. „Ben je daar al? Nee, maar! Jij kunt eventjes boodschappen doen!"

„Ja, ik blijf onderweg niet staan om een praatje te maken!" zei de nieuwe knecht. „Hier is het baksel met de rozijntjes, vrouw, en er zijn wel duizend stukjes sukade in. Alstublieft!"

„Baksel......?" mompelde de boerin verbaasd. „Baksel......" Het klonk zo vreemd! Wie zei dat nu?

En...... wás het wel een brood? Het had zo'n vreemde vorm! Het leek wel een beetje op een bal!

Elzelientje deed het papier open, en......

Zij keek Joris met grote, verwonderde ogen aan.

„Maar dat is 'n tulband!" riep zij verschrikt. „Ik heb je toch gezegd, dat je een rozijnenbrood zou halen? Hoe komt dat nu? Hád Krentjesdeeg geen rozijnenbrood meer?"

„O, ja! Wel duizend!" zei de nieuwe knecht. „Maar de juffrouw van de bakker vertelde mij, dat u zo dol op tulband bent! En daarom heb ik er maar een meegebracht. Ik wou u zo graag eens verrassen, weet u! En hij is nog vijf cent goedkoper dan een brood! Alstublieft, vrouw...... een stuiver terug!"

De boerin vond het wel een beetje raar, en zij stond een poos in gedachten. Zij wist niet, wat zij er van denken moest. Maar Joris had het goed bedoeld — dát stond vast!

„Wij zullen de tulband morgenochtend maar opeten," lachte de goede vrouw. „Voor één keertje is het zo erg niet, hoor!"

„Dat vind ik óók!" zei Joris vrolijk.

Een paar dagen later moest hij een tarwebrood halen, maar toen hij thuiskwam, schrok vrouw Elzelientje zó erg, dat het potje met de zeep uit haar handen viel.

Joris had een zakje in de hand!

„Wat heb je nú weer meegebracht?" riep de boerin ontsteld. „Je hebt toch geen pepermuntjes of babbelaars gekocht?"

„Welnee, beste vrouw!" zei de nieuwe knecht. „Pepermuntjes! Babbelaars! Hoe komt u er bij! Nee, ik heb een ons bitterkoekjes gekocht! Ik dacht: Brood eet de vrouw elke dag, en daarom mag zij nú wel eens smul-

van baas Pimperman

len! Een aardig verrassinkje, vindt u niet?"

„Een...... een verrassing!" riep vrouw Pimperman boos. „Je hebt zélf zin in koekjes, Joris! Ik weet niet, hoe je durft! Maar *ik* wil ze niet hebben, hoor! Eet ze zélf maar op!"

„Nou, dat is heel aardig van u!" lachte Joris. „Dank u wel, hoor! Dank u wel! Moet ik soms nóg naar de bakker toe? U zegt het maar!"

„Maak maar gauw, dat je wegkomt!" riep vrouw Elzelientje, die rood van kwaadheid werd. „Het zal lang duren, eer je voor mij wéér een boodschap doet!"

Joris lachte, dat hij schaterde. Hij deed het zakje open en stak drie koekjes in zijn mond. Toen stapte hij bedaard naar het erf. Baas Pimperman stond bij de schuur en rookte zijn pijp.

„Joris......" zei de boer, „ga je nog even naar het dorp? Je moet een half ons tabak voor mij halen. Hier heb je een gulden. Je krijgt nog veertig cent terug."

„Ik ga al, baas!" zei Joris. „Ik ren! Ik vlieg! Ik ben in een ommezien weer terug!" — Joris stak de gulden in zijn zak, trok zijn grote pet diep over de ogen en holde het erf af en de weg op.

En ja...... véél eerder dan de boer had kunnen denken, stond Joris weer bij de schuur.

„Alsjeblieft, baas!" lachte hij.

Boer Pimperman wist niet, wat hij zag.

„Maar, domoor! Dat zijn sigaren!" riep hij boos. „Ik heb toch gezegd, dat het tabak moest zijn? Waarom heb je dan sigaren meegebracht? Je bent toch niet doof? Vertel eens...... waarom deed je dat?"

„Och, baas...... nee toe...... kijk toch niet zo zuur!" vroeg Joris met een vriendelijk lachje. „De winkelier had nog net vijf sigaren van twintig cent en hij zei, dat ze de volgende week misschien een cent duurder zullen zijn! Ik heb u dus vijf cent voordeel bezorgd, beste baas! Dat is toch een geweldige verrassing, vindt u niet?"

„Verrassing, zeg je?" —Boer Pimperman zag vuurrood van kwaad-

„Die is van goud!"

heid. Hij stampvoette van drift. „Je bent een uilskuiken...... dat zeg *ik*! Je weet heel goed, dat ik wel tabak, maar nooit sigaren rook! Rook ze zélf maar, hoor! En je doet geen enkele boodschap meer! Je bent een domoor! Begrijp je dat?"

„O ja, baas! Zeker baas! Vriendelijk bedankt, hoor baas!" — Joris lachte nog veel vrolijker. Hij tikte beleefd tegen de rand van zijn pet, nam een van de sigaren en pufte weldra vervaarlijke rookwolken uit.

Het hele dorp wist al spoedig, hoe dom de nieuwe knecht van boer Pimperman was. Joris werkte wel, dat het een lust was, maar dom, dat hij soms deed...... het was in één woord vreselijk! En het duurde zelfs niet lang, of iedereen wist, dat Joris nog véél, véél onnozeler was dan men eerst had gedacht.

Joris had geen verstand van...... *geld*.

Een stuiver vond hij o zo mooi, „want", zei hij, „die is van goud. Hij wordt later wel bruin, maar dát komt er niet op aan. Wat van goud is, *blijft* van goud!"

De mensen vonden het heel grappig, dat Joris dit dacht, en als zij hem zagen, fopten zij hem.

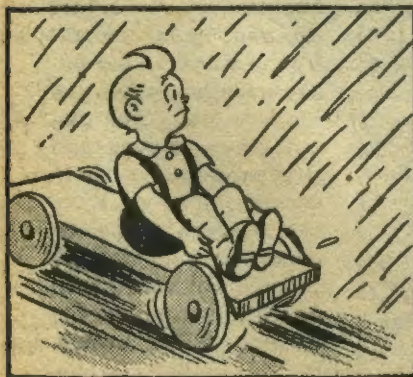
„Kijk, Joris," zeiden ze dan, „hier is een stuiver en een kwartje. Zeg jij nu maar, wat je hebben wilt!"

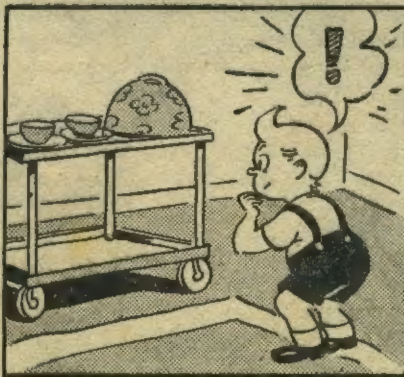
„Wel," zei Joris dan vrolijk, „ik kies de gouden stuiver, dat spreekt! Dank u wel, hoor! Het is erg aardig van u. Dank u wel!"

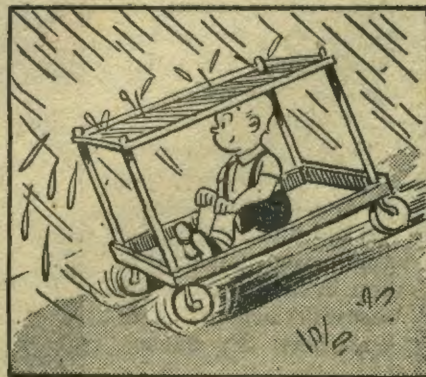
O, o...... wat een domoor! dachten de mensen dan. En......

O, o...... wat een domoren! dacht Joris. Zij moesten eens weten, dat ik het geld net zo goed ken als zij! Maar ja... als ik één keer het kwartje neem, proberen zij het niet meer. En ik heb liever mijn zak vol stuivers dan dat ik één keer een kwartje krijg!

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Tommie

Tommie was een vriend'lijk hondje,
bruin gevlekt op helder wit,
en, als zwerver, van de kind'ren
gemeenschappelijk bezit.

Slapen deed hij in een kuiltje
onder een ligusterheg.
Kwam hij ergens eten vragen,
niemand joeg het beestje weg.

Meestal liep hij hard te hollen
met de kleuters op de straat;
immer hield hij ze gezelschap
als een trouwe kameraad.

Als ze samen bezig waren
af te tellen voor hun spel,
wat kon Tommie leuk staan luist'ren!
Hij begreep zijn vriendjes wel.

Bij 't commando: „Tommie, blijf daar!"
moest hij wachten, waar hij stond,
tot de kleuters zich verstopten
op een schuilplaats daar in 't rond.

Hoorde hij dan: „Tommie, kom maar!"
dan vloog Tommie om de bocht
en 't gejuich der kind'ren meldde,
dat hij niet lang had gezocht.

ns had hij een schop gekregen
van een fietser, onverdiend.
En sindsdien was met geen fietser
Tommie ooit nog dik bevriend.

Heftig keffend, woedend grommend
liep hij met de fietsers mee.
Leek het, of zo iemand bang werd,
dan was 't hondenhart tevree.

Vorige week vloog hij weer razend
achter een paar fietsers aan
en was door zijn woede blind voor
auto's op de grote baan.

Door een grote, zware stadsbus
werd zijn levenslicht gedoofd,
werd ook uit het kinderleven
plots veel vreugde weggeroofd.

C. v. Bovenkerk

LEERRIJKE LESSEN

DE WOUW EN DE DUIVEN

Er was een stelletje duiven, dat ten einde raad was.

Zij hadden altijd zo rustig door het luchtruim gedarteld, maar nu was aan dat gestoei een eind gekomen.

Een grote havik had van hun speelterrein zijn jachtgebied gemaakt en al menige duif was door de roofgierige klauwen meegevoerd.

„Weet je wat," zei een oude duif, „we moeten een bewaker zoeken. Iemand, die ons goed kan beschermen. Dan kunnen we weer spelen, net als vroeger."

Na veel heen-en-weergepraat gingen ze naar de wouw, die zich zeer gevleid toonde met het vertrouwen, dat de duiven in hem stelden. De wouw liet zich kronen tot opperheer der duivenbende en men stond hem toe alles te doen wat hij nodig achtte voor het wel en wee der duiven.

Of die wouw in zijn nopjes was.

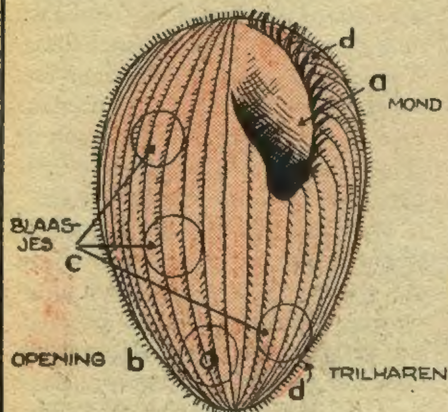
Het duurde niet lang of hij had in alle duiventillen, waar hij voortaan vrij kon binnenkomen, meer slachtoffers gemaakt in een paar dagen dan de havik had kunnen doen in twee maanden.

Het is soms goed en noodzakelijk de verdediging en behartiging van zijn eigen belangen toe te vertrouwen aan een machtiger iemand, maar uitkijken en voorzichtig zijn blijft de boodschap. Vooral wanneer het om de belangen gaat van een hele groep. We mogen gerust duiven zijn en vertrouwen hebben in anderen, maar we moeten er eerst volkomen zeker van zijn, dat die anderen dat vertrouwen waard zijn en het niet te schande zullen maken.

ONZE WONDERE WERELD

DRIJVEND VOEDSEL

DE ZEE BEVAT VEEL KLEINE PLANTAARDIGE OF DIERLIJKE ORGANISMEN, DIE TOT VOEDSEL DIENEN VOOR GROTERE BEWONERS. MEN NOEMT ZE "PLANKTON"

CILIATEN
HEBBEN GEEN ZWEPEN, MAAR TRILHAREN, DIE HUN HELE LICHAAM BEDEKKEN.

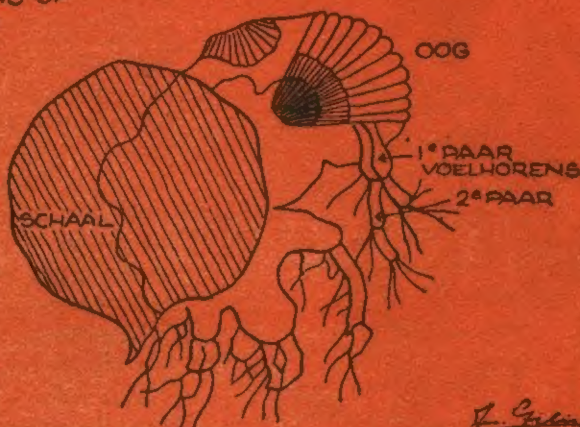

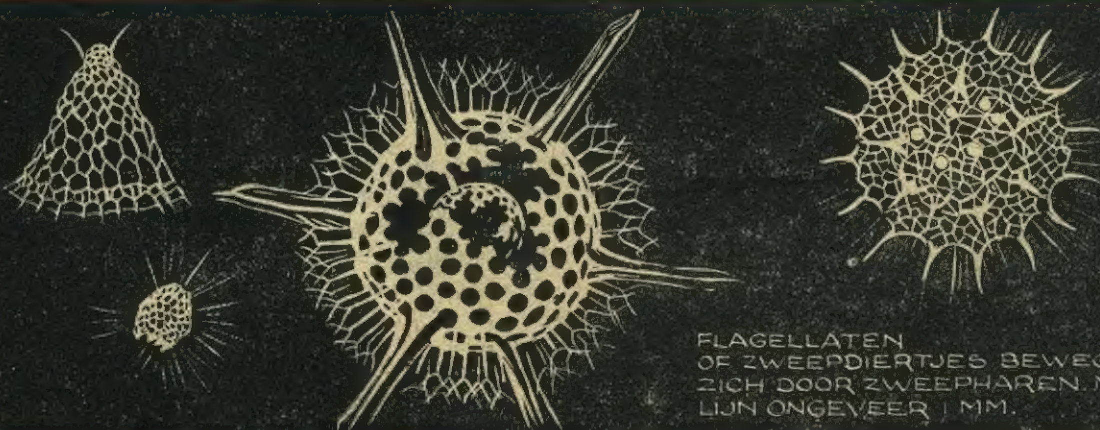
PLUTEUSSOORTEN HEBBEN VERLENGSELS, DIE VEEL LANGER ZIJN DAN ZIJZELF, EN OOK KALKSTAAFJES ALS STEUNBALKEN.

MOSDIERTJES
VORMEN KNOOPVORMIGE KOLONIES, DIE OP KLEINE STRUIKEN LIJKEN.

PODONSOORTEN
BIJ DEZE IS HET LICHAAM GEDEELTELIJK BEDEKT. DE KOP LIGT VRIJ. ZE HEBBEN EEN GROOT OOG MET FACETTEN EN TWEE PAAR VOELHOORNS OF ANTENNES

FLAGELLATEN
OF ZWEEPDIERTJES BEWEGEN ZICH DOOR ZWEEPHAREN. MIDDELLIJN ONGEVEER 1 MM.

TOM BELLING, de eerste circusclown

Waarschijnlijk hebben jullie allemaal wel eens een circusvoorstelling bijgewoond en daarin ook clowns zien optreden met hun zo lachwekkende gezichten en rare kleding en schoeisel. Wisten jullie echter, dat die clownfiguur nog niet zo heel oud is? Natuurlijk waren er in vroeger tijden ook grappenmakers — denk maar eens aan de narren aan de koninklijke hoven en de komische acrobaten, die in de middeleeuwen van kasteel tot kasteel trokken — maar de clown als circusnummer is pas in het midden der vorige eeuw ontstaan en nog wel bij louter toeval. En de man, die door dit toeval wereldberoemd werd, heette Tom Belling.

Tom Belling was de zoon van een Amerikaanse circusdirecteur, in wiens circus hij reeds op elfjarige leeftijd als kunstrijder optrad. Tom oogstte als „wonderkind" natuurlijk grote successen, maar hij was hiermee niet tevreden. Hij had een onrustige trekkersnatuur en gevolg gevend aan zijn verlangen, verliet hij Amerika en trok de wijde wereld in. Als artist bleef hij zijn brood verdienen en dan weer trad hij bij dit, dan weer bij dat circus op. In 1869 belandde hij tenslotte in Berlijn, waar hij bij circus Renz een baantje kreeg. Zijn gedrag hier bezorgde de directeur soms grijze haren. Op zekere dag was dan ook bij deze blijkbaar de maat vol, want hij strafte Belling met „kleedkamerarrest". Tevens werd Tom gedwongen de uniform van de stalmeester te dragen; een zware straf voor een artist. En toch zou deze straf zijn geluk worden!

Tom Belling verveelde zich gruwelijk omdat hij de kleedkamer niet mocht verlaten en om nu de verveling enigszins te verdrijven, probeerde hij zijn collega's te vermaken door de jas van de stalmeester verkeerd aan te trekken en een pruik achterstevoren op te zetten.

En hij had er succes mee!

Een van hen zei zelfs: „Ik geef tien rondjes, als je zo naar buiten durft te gaan." Tom nam de weddenschap aan en verliet de kleedkamer. In een overmoedige bui waagde hij zich zelfs vóór het gordijn van de uitgang naar de piste, hoewel hij er voor zorgde, dat het publiek hem niet te zien kreeg.

Nadat hij een poosje daar had vertoefd, besloot hij naar de kleedkamer terug te keren. Hij sloeg het gordijn op en stond tegenover de... directeur. Deze keek hoogstverbaasd naar de potsierlijk uitgedoste Belling. Tom vreesde, dat de directeur een woede-uitbarsting zou krijgen, maar tot zijn grote verwondering begon de „baas" onbedaarlijk te lachen en zei: „Je moest zo de piste maar ingaan."

Tom Belling knikte vaag, want de woorden van de directeur drongen niet goed tot hem door, zo was hij in de war. Voordat hij echter begreep, wat er gebeurde, stond hij opnieuw vóór het gordijn. Een tweede flinke duw van de directeur en Tom Belling strompelde in het midden der piste rond. Het publiek kreeg hem in de gaten en begon te lachen. Door gebaren trachtte Tom de toeschouwers duidelijk te maken, dat zijn aanwezigheid in de piste op een vergissing berustte. Het had echter een verkeerde uitwerking, want het publiek gierde het nu uit. Een van hen riep: „August, hé, August." Dadelijk namen alle toeschouwers deze roep over en onder hoongelach verliet Tom Belling de piste.

De directeur was tevreden over het succes en zei, dat hij na de pauze nog een keer de piste in moest. In ruil zou zijn straf hem dan worden kwijtgescholden. Tom protesteerde heftig, maar het hielp niet en na de pauze verscheen de ongelukkige Belling, die zich werkelijk allerellendigst voelde, opnieuw in de schijnwerpers. Zijn tweede „optreden" werd zo'n daverend succes, dat de directeur besloot hem elke avond als „August" te laten optreden. Aanvankelijk voelde Belling er weinig voor, maar tenslotte stemde hij toch toe. En hij had er geen spijt van, want op deze voor hem zo gedenkwaardige avond, schiep hij bij louter toeval een „nummer", waarmee hij in zijn latere leven over de gehele wereld grote triomfen vierde.

A. v. V.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

MAX

Het was in school een lawaai, dat horen en zien verging. Zelfs meester Dierx, die er toch in zijn klas behoorlijk de wind onder had, kon de eerste vijf minuten de orde niet herstellen.

Wat was het geval?

Max, een grote herdershond, was met Henk meegelopen naar school en was van zijn jonge baas niet weg te slaan. Niet wetend wat te beginnen, had Henk hem meegenomen in de klas, maar in plaats van rustig in een hoek te gaan liggen, was Max aan het rondsnuffelen geslagen en bracht dan bij de een, dan bij de ander van Henk's klasgenootjes een bezoek. Dat was niet altijd even welkom en sommige van de meisjes stoven onder hevig gegil op de banken. Max was een echte lobbes, die niemand kwaad zou doen; maar ja, de gelegenheid voor een pretje was voor de kinderen niet te versmaden en ze stelden zich erger aan dan ze zelf wel nodig vonden.

Tenslotte maakte meester Dierx aan het tumult een eind. „Henk, ga jij naar huis en neem je hond mee. We kunnen tenslotte niet om 'n hond de hele morgen vermorsen."

In het namenkwartiertje wou Henk graag weten, of Max ook een betekenis had. Hij meende wel eens gehoord te hebben, dat Max ook een voornaam voor mannen was.

„Dan heb je dat goed gehoord, Henk," zei meester. „Max is een afkorting van Maximus of Maximilianus. Maximus is de overtreffende trap van het Latijnse woord magnus, dat groot betekent. Maximus is dus: de grootste of de zeer grote. Maximilianus is een samenvoeging van de twee namen Maximus en Aemilius en wordt vertaald door „de hoogst beminnelijke".

Onder de vorsten met de naam Maximiliaan is wel de meest bekende: keizer Maximiliaan van Oostenrijk, die met de enige dochter van Karel de Stoute, Maria van Bourgondië, getrouwd was. Door dit huwelijk kwamen de Nederlanden in handen van de familie Habsburg. De zoon van Maximiliaan en Maria van Bourgondië was Philips de Schone. Deze huwde met de dochter van Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilië, die hun landen tot het ene koninkrijk Spanje verenigden. Zodoende erfde de zoon van Philips de Schone, de latere keizer Karel V, niet alleen de Nederlanden, maar ook de Spaanse troon. Een oorlog van tachtig jaar zou nodig zijn om de daardoor ontstane band tussen Spanje en de Nederlanden weer te verbreken.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE SLEPER

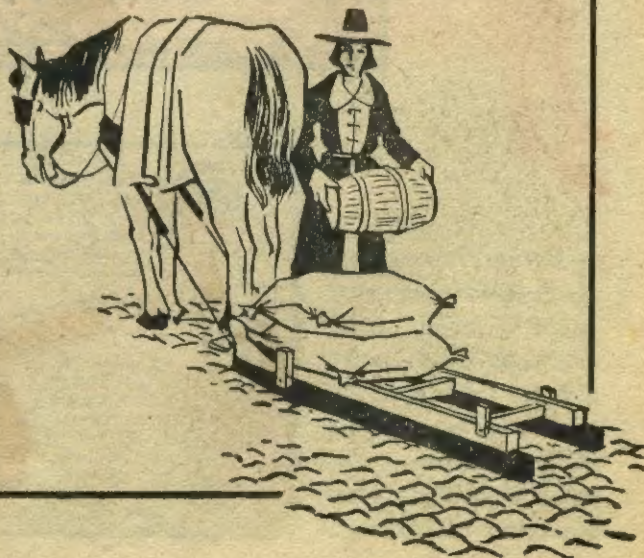
Vroeger beschikte men niet over vrachtauto's en andere gemakken, maar moest zich vaak bedienen van nogal primitieve middelen om vrachtjes weg te krijgen.

Daar zorgde, bijvoorbeeld, de sleper voor. Op een soort slee, die uit niets anders bestond dan uit twee balken, verbonden met ijzeren beugels, versjouwde hij balen katoen, vaten tabak, kisten thee enzovoort. Voor op de slee stond een vaatje water, dat, uit daarin geboorde gaatjes, onophoudelijk water spoot om de baan wat gladder te maken. Paard en sleper waren altijd beste maatjes. Zo was er eens een sleper, die een zeer voordelig handeltje had gedreven en het er daarom eens extra van wilde nemen. Hij besloot er met vrouw en kinderen op uit te trekken.

„We huren een mooie wagen en een paard," zei de vrouw.

„Niets dáárvan," zei de sleper, „tenminste wat dat paard betreft. Niemand anders zal ons trekken dan ons Bruintje. Denk je, dat ik zo ondankbaar zou zijn om hem, die alles heeft verdiend, thuis te laten bij het verteren van de gemaakte winst? Nee!"

Zo was een sleper. Hij liep trouw elke dag achter paard en slee totdat de dood hem op een of andere dag wegrukte en hij de zwaarste van alle lasten, die van het leven zelf, goed en wel had thuisgebracht.

Vonkje
de vrolijke vrijbuiter

Vonkje en haar vriendinnetjes willen een losse plank vastmaken in de danskamer. Ze vinden daar een doos, welke Amy Vincent er verborgen heeft.

1 „Hé, Amy! Kom eens kijken!" roept Jantha, wanneer Amy, die niet ver van haar snoep rondzwerft, de kamer binnenkomt, juist als Vonkje de geheimzinnige doos te voorschijn haalt.

← 2 Amy is evenwel lang zo opgetogen niet als de drie vriendinnetjes, nu ze bemerkt, dat haar bergplaats ontdekt is. „Die doos is van mij," zegt ze benepen. „Maar hoe komt ze dan hier?" vraagt Vonkje.

3 Natuurlijk moet Amy nu alles over haar pakje vertellen. „Nou, daar boffen we dan bij!" gichelt Vonkje. „Nu kunnen we je vanavond bij het snoepen gezelschap houden." En Amy moet wel toestemmen.

4 Laat in de avond, als alles rustig is, beginnen de meisjes hun feest. „Wat een heerlijke chocolaadjes!" zucht Jantha. Opeens horen ze buiten een zielig gepiep en ze luisteren alle vier. ↓

5 Ze ijlen dan naar het raam en al gauw ontdekken ze, dat het een klein vogeltje is, dat in nood verkeert. „Bindt wat lakens aan elkaar," zegt Vonkje, „dan zal ik naar beneden klimmen."

6 Kordaat laat Vonkje zich zakken. Angstig kijken de meisjes van boven toe en waarschuwen haar, toch voorzichtig te zijn. Maar Vonkje kent geen vrees.

7 Daar heeft ze al gauw het vogeltje, dat blijkbaar niet vliegen kan, gevonden. „Arm diertje," zegt ze zachtjes, „we zullen je gauw weer beter maken, hoor!"

8 Maar voordat Vonkje naar haar vriendinnetjes kan terugkeren, is juffrouw Barry opmerkzaam geworden; ze heeft de meisjes horen fluisteren en opeens staat ze met een boos gezicht voor de verschrikte Vonkje.

EEN VERHAAL UIT DE

Op school hebben jullie zeker wel gehoord, hoe het er vroeger op een kasteel uitzag en hoe men daar leefde. Een heel verschil met tegenwoordig, nietwaar! Nu, zo'n kasteel lag eeuwen geleden ergens in ons land en werd bewoond door ridder Bernard van Espenburg, een rijk en dapper man, die goed voor zijn volk was.

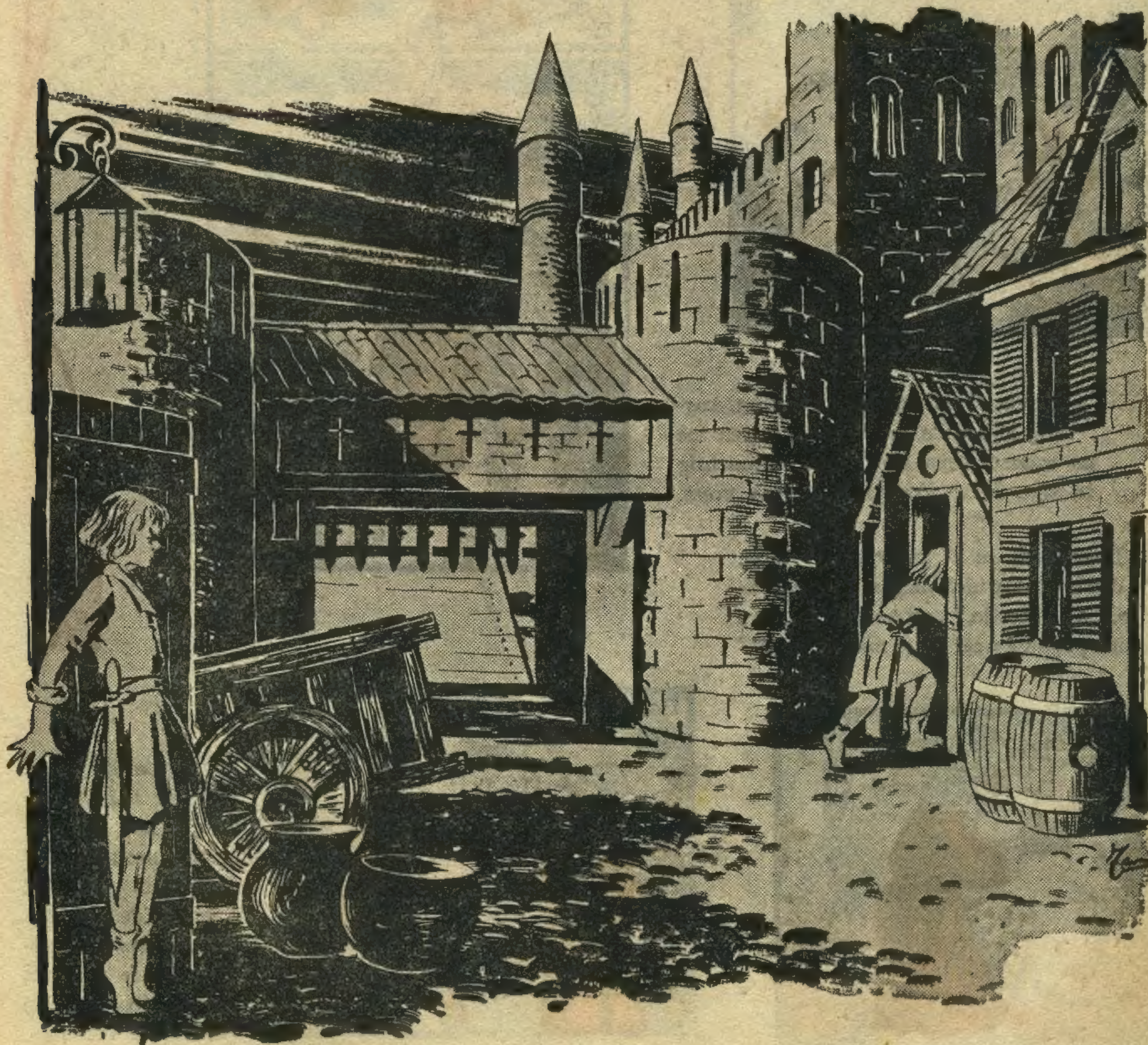
Op het kasteel waren natuurlijk de nodige bedienden. Een daarvan, Wouter heette hij, was er al van zijn zesde jaar af. Toen waren zijn ouders, die tot de onderhorigen van het kasteel behoorden, gestorven en hadden de ridder en zijn vrouw verder voor hem gezorgd.

't Was een handige jongen en altijd in de weer. Hij hielp in het woonhuis, in de keuken, in de stallen, in de schuren, op het veld en wist overal raad op. Hij hield van een grapje en had er pleizier in, de andere bedienden een kool te stoven. Maar niemand kon lang kwaad op hem zijn, omdat hij zo echt goedhartig en behulpzaam was.

In die tijd lagen de edelen nog al eens met elkaar overhoop en zo had ook heer Bernard, die het toch niemand lastig maakte, een gevaarlijke vijand. Dat was ridder Herman van Daal, een vals en wraakzuchtig man, die tot alles in staat was. Hij had met ridder Bernard een geschil over een stukje land gehad, maar was door de rechtbank in het ongelijk gesteld en droeg hem sedert een gloeiende haat toe. Zolang het vrede was, durfde hij niets tegen hem uitrichten, maar hij wachtte slechts op een goede gelegenheid om wraak te nemen.

Ongeveer tien jaar was Wouter op het kasteel geweest, toen er opeens oorlog uitbrak. Ridder Bernard werd, evenals alle edelen uit de omtrek en dus ook Herman van Daal, opgeroepen. 't Was wel niet pleizierig en hij was liever thuis gebleven, maar hij moest gehoorzamen en zo vertrok hij enkele dagen later met een aantal gewapenden. Enige maanden gingen voorbij. Nu en dan kwam er bericht, dat allen het goed maakten.

Op Espenburg ging intussen alles zijn gewone gang. Men moest echter waakzaam zijn, want nu het oorlog was, zwierven overal benden rond, die wel eens een aanslag op het kasteel zouden kunnen beproeven. Daarom had de ridder enige gewapenden

achtergelaten en werd er elke nacht wacht gehouden.

Daar kwam op een avond een oude man met een grijze baard, als pelgrim gekleed, aan de poort van het kasteel en verzocht om wat eten en onderdak voor de nacht. Zoals in die tijd gebruikelijk was, werd hij binnengelaten en zat wat later aan een stevige maaltijd. Toen hij goed gegeten had, ging hij aan het vertellen. 't Was geweldig, wat hij allemaal onderweg en in Palestina gezien en beleefd had. Verschrikkelijke dingen vertelde hij van die lelijke Turken. Ze hadden hem mishandeld, beroofd, gevangen gezet, willen vermoorden, maar hij had gelukkig weten te ontsnappen. De goede edelvrouw geloofde het allemaal; de kinderen hadden tranen in de ogen en een paar dienstmeiden, die er bij waren, zaten luid te snikken. Eindelijk zei de pelgrim, dat hij gaarne zou gaan slapen, daar hij vermoeid was en de volgende morgen heel vroeg wilde vertrekken en hij dankte duizendmaal voor het gulle onthaal. De riddervrouw beval nu Wouter, die een deel van het verhaal had aangehoord, de brave man naar zijn slaapkamer te brengen.

Toen Wouter wat later terugkwam, zei hij: „Mevrouw, ik vertrouw die vent niet. Hij is geen pelgrim en van alles, wat hij verteld heeft, geloof ik niets.

De edelvrouw lachte hem uit. Hoe kon hij zich nou bang maken voor zo'n oude man...... „Ik zou nu ook maar naar bed gaan," zei ze tenslotte. „'t Is al laat geworden en het is morgen weer vroeg dag."

Maar Wouter zei bij zichzelf: „Mevrouw kan zeggen, wat ze wil, maar ik ga vannacht niet naar bed. Ik wil weten, hoe dat afloopt." Hij ging naar het vertrek, waar de twee mannen, die de wacht hadden, bij een kruik bier de tijd trachtten te doden met elkaar allerlei oude verhalen te vertellen.

„Je hebt zeker straks die pelgrim gezien," zei hij. „Nou, als dat een pelgrim is, ben ik de keizer van China. Ik heb hem horen vertellen; je kon met de klompen voelen, dat het gelogen was. En nu heeft mevrouw hem voor vannacht in 't kasteel gelaten. Ik ben bang, dat het niet goed afloopt. Maar ik zal bij de poort de wacht houden. Als ik wat merk, roep ik en dan komen jullie dadelijk te hulp. Dus goed opgelet!"

Zo werd afgesproken en Wouter ging nu naar de poort. Vlak daarbij stond een klein huisje, waarin de sleutel van de poort bewaard werd. Als de pelgrim een aanslag op het kasteel in de zin had, zou hij zich daarvan meester zien te maken om daarna de poort te openen en de valbrug neer te laten. Enkele meters van het huisje stond een open schuurtje,

waarin Wouter post vatte. Van hieruit had hij het oog op de poort en kon hij het hele voorplein overzien.

Het was volle maan en dus tamelijk licht. Een paar uren gingen voorbij, zonder dat er iets gebeurde. Het was al na middernacht...... Zou hij zich voor niets ongerust hebben gemaakt? Het was te hopen......

Maar wat was dat?...... Daar naderde iemand. Maar het was geen oude pelgrim, maar een jonge, krachtige man zonder baard en zonder pelgrimsmantel. Voorzichtig sloop hij naar het poortwachtershuisje...... daar was hij bij de deur, keek nog eens rond, schoof de grendel weg, opende de deur en ging binnen...... Nu is het tijd, dacht Wouter; als een kat zo vlug, snelde hij toe en...... het volgende ogenblik was de deur weer dicht en de indringer gevangen......

„Gerhard, Dirk!" schreeuwde Wouter zo hard hij kon. „Kom gauw! De rat zit in de val!"

De twee mannen kwamen dadelijk aanlopen. „Dat had je niet gedacht, vrome pelgrim," zei Wouter, toen de deur weer geopend was. „Haal nu maar verder geen grappen uit en ga kalm mee; dan zullen we je een mooi plaatsje in de toren geven."

De gevangene begreep, dat tegenstand niet zou baten en gaf zich over. Terwijl de beide wachters hem wegbrachten, opende Wouter het luikje in de poort en keek naar buiten. Aan de overzijde van de gracht stond een bende, die er zeker op rekende, dat de toegang tot het kasteel hun zou geopend worden.

„Jongens!" riep hij, „de groeten van jullie vriend en hij laat je weten, dat het mis is. Gaat nu maar naar huis en komt niet meer terug."

Een woest geschreeuw was het antwoord en toen trok de bende, begrijpende, dat ze niets kon uitrichten, af.

Wouter vond het helemaal niet nodig de bewoners van het kasteel te wekken en zo hoorden deze eerst de volgende morgen, aan welk gevaar ze waren ontsnapt. En de edelvrouw zag nu in, dat de jongen wel gelijk had gehad, toen hij de pelgrim niet vertrouwde.

De gevangene werd ondervraagd en vertelde, dat hij officier was geweest en wegens zijn slecht gedrag was weggejaagd. Vóór die tijd was hij de vriend geweest van Herman van Daal en deze had hem bij zijn vertrek aangespoord, zich bij een rondzwervende bende aan te sluiten en het kasteel Espenburg, dat volgens hem zeer rijk was, te overvallen en te plunderen.

Je begrijpt, dat Wouter gevierd en geprezen werd. De goede jongen werd er verlegen door, want hij begreep niet, wat hij dan toch voor buitengewoons had gedaan. Natuurlijk werd nog dezelfde dag bericht aan de ridder gezonden. Kort daarna was de oorlog geëindigd en keerde heer Bernard naar Espenburg terug. Van al zijn manschappen was gelukkig niet één achtergebleven. Hij vroeg Wouter, wat hij als beloning wenste, maar deze zei, dat hij niets anders verlangde, dan op het kasteel te blijven en daar zijn gewone werk te doen. Dit gebeurde, maar toen enkele jaren later de oude slotvoogd stierf, benoemde de ridder hem tot deze gewichtige post.

Wat Herman van Daal betreft, die kwam niet terug. Hij had, toen hij hoorde, dat de overval mislukt was, haastig het land verlaten. En nooit hoorde men nog iets van hem.

De kleine knutselaar

DE INDISCHE TOVENAAR

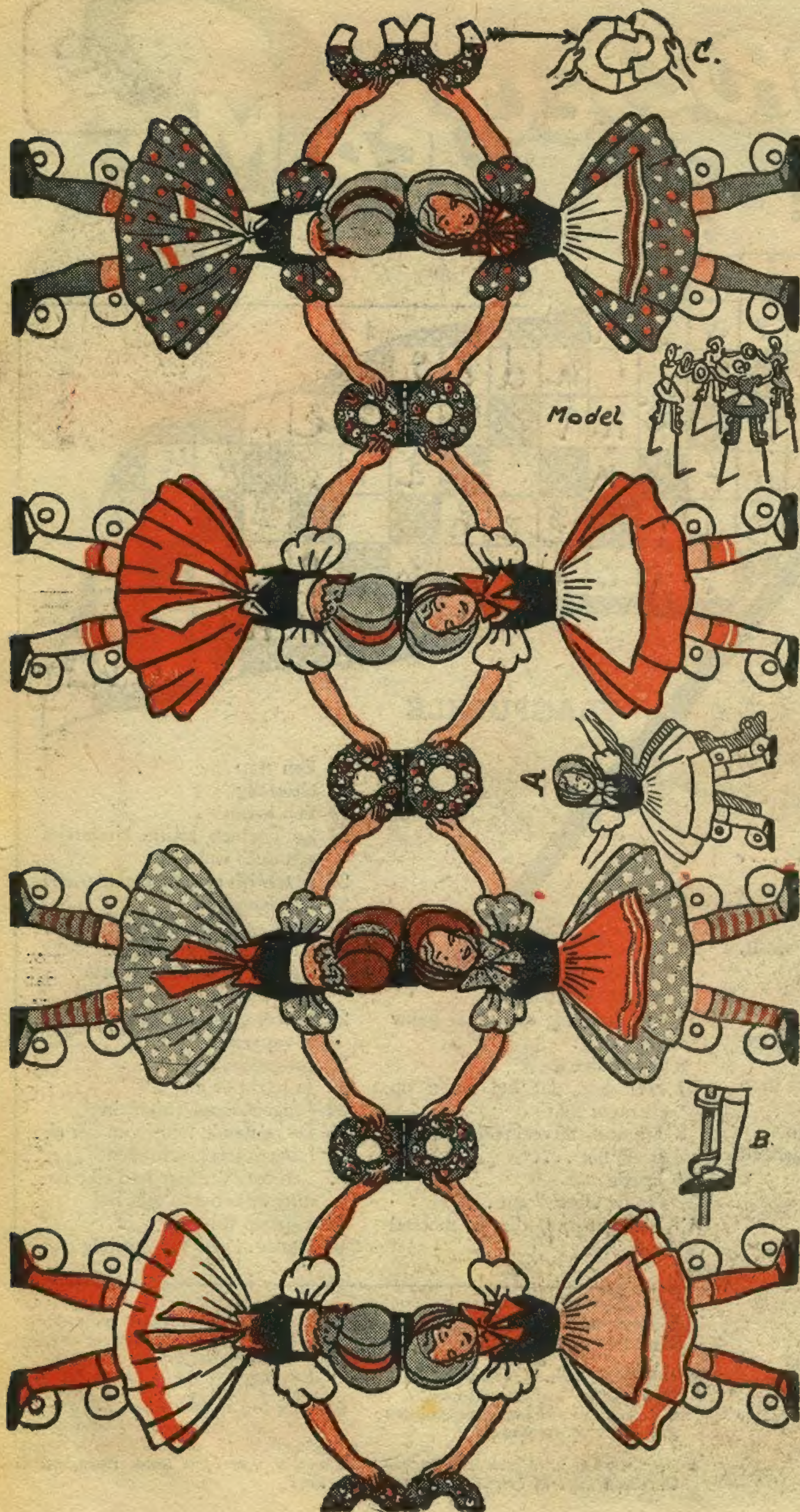

Zorg eerst, dat alle tekeningen op stevig karton komen. Knip ze dan zorgvuldig uit en snij het witte gedeelte rond de tovenaar nauwkeurig uit.

Maak dan in beide kolommen de gleuven A en B en ook de gleuf C onder de voeten van de tovenaar.

Het stuk met de armen en de lange lip steek je nu langs achteren door gleuf C, zodat de lip aan de voorkant komt te liggen. Punt 1 op de borst van de radja en punt 2 tussen de armen worden door middel van een papierklemmetje met elkaar verbonden. Tenslotte steek je aan de achterzijde het stuk met de aap zo in de plaat, dat strook A in gleuf A en strook B in gleuf B komt te ziten. Zie hiervoor schetsje achteraanzicht. Beweeg je de grote lip onderaan snel heen en weer, dan zie je de verbluffende goochelkunst van de Indische tovenaar.

LAAT DE POPPETJES DANSEN

Vier leuke meisjes op stelten. Zullen we dat grappige geval eens zelf maken?

Neem dan eerst de tekeningen over op karton.

Steek dan met een breinaald in al de witte ringetjes, die je langs de benen der poppetjes ziet, een gat, waarna de figuren zo worden uitgeknipt, dat ze aan elkaar vast blijven zitten.

Buig dan langs de witte stippellijntjes de twee viertallen naar elkaar toe en plak de beide omgebogen kanten tegen elkaar.

Zo krijgt elk der vier meisjes een borst- en een rugzijde.

Zie tekening A.

Nu buigen we de beide uiteinden naar elkaar toe, zodat we een kring vormen, waarna we de twee halve kransjes in elkaar schuiven en vastplakken. Zie fig. C.

De gezichten wijzen natuurlijk naar het midden van de kring.

Nu nog de boel op stelten zetten.

Maak die stelten van strohalmen of van dunne stokjes, die door de in de ringetjes geprikte gaten worden gestoken, zoals fig. B laat zien.

Dan ziet de rijdans der popjes er uit zoals het model laat zien.

Als je nu boven aan elk poppetje nog een draadje bindt, kun je ze ook keurig laten steltdansen.

WIE PUZZELT ER MEE?

VLAGPUZZLE

Van links naar rechts:

1 .... neemt moeder mee als ze boodschappen gaat doen
4 Als je heel veel van iets hebt, heb je een ....
9 Afkorting van moeder
10 Militaire optochten
14 Een ... legt eieren
16 Een soort van vaas
17 Iemand, die wit ziet, is .....
20 Niet droog
23 Meisjesnaam
24 Klaar
26 Iemand, die alles goed vindt, is een ...
28 ... is minder dan twee
31 Een uitroep
33 Een gebouw, waarin iets gefabriceerd wordt
35 Gebruikt moeder om iets in te koken
37 Iemand, die toveren kan
39 De wind .... aan hoeden en petten

Van boven naar beneden:

1 Rijdt op rails
2 Een soort slee
3 Vocht van vruchten
5 Het is koud; doe maar gauw een das ..
6 Bovendien
7 Het dier, dat het meest op de mens lijkt
8 Iemand, die veel te doen heeft, heeft het ....
11 Reeds
12 Na de vloed komt ..
13 Een groente, die je meestal rauw eet
15 Een stap
18 Griezelig
19 Een boom
21 Zo noemen kleine kindertjes een auto wel eens
22 Je schrijft er op met een griffel
25 Muzieknoot
27 Weer een muzieknoot, maar nu een andere. Een A
28 Daarmee beginnen alle sprookjes
29 Wordt gebruikt om vissen mee te vangen
30 Jongensnaam
32 Je harkt er mee
34 Jongensnaam (afkorting)
35 De zestiende letter van het alfabet voluit geschreven
36 Een zot. Vroeger had elke koning er een aan zijn hof
38 Uitroep van pijn
40 Dat is .. veel of .. weinig

RAADSELS

1 *Wat heb ik hier? Kom, raad eens gauw,*
Dan krijgt ook gij er eentje.
Van binnen geel, van buiten blauw
En middenin: een steentje.

2 *Ik vraag aan alle knapen,*
Of zij de reden weten
Waarom de witte schapen
Meer dan de zwarte eten.

3 *Ik blijf gedurig vier jaar uit,*
Dan ziet ge mij verschijnen,
Om weer voor vier jaar te verdwijnen;
Zeg nu, wat dit beduidt?

4 *Zijn sieraad vindt een dier in mij;*
Onthoofd mij: ik ben een lekkernij.

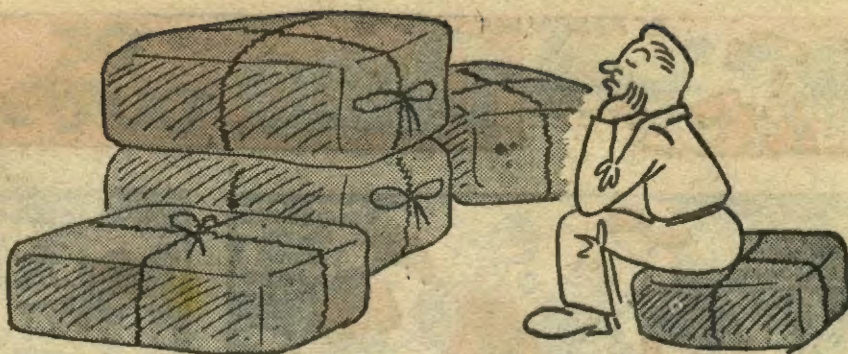
5 *Wie mij maakt, begeert me niet,*
Wie mij draagt, behoudt me niet,
Wie mij koopt, behoeft me niet,
En wie mij heeft, beseft het niet.

6 *Met a ben ik op 't schip, met o ben ik in 't vat; met i ben ik menigmaal onwelkom in de stad; met e brengt mij de boer op 't land. Rara, wat is dat?*

VOORZETRAADSEL

STER	NEEN
RITS	LOOF
ECHT	BRAM

Vóór elk van deze zes woorden moet je één letter zetten, waardoor het weer nieuwe woorden worden. Als je het goed hebt gedaan, vormen de gevonden letters samen de naam van een werelddeel.

TOVER-VIERKANT

In dit vierkant komen van links naar rechts en van boven naar beneden dezelfde woorden te staan.

1 van links naar rechts is dus hetzelfde als 1 van boven naar beneden en 2 van links naar rechts is ook hetzelfde als 2 van boven naar beneden. En zo verder.

De vier woorden, die je moet vinden, hebben de volgende betekenis:

1. In een .... wonen minder mensen dan in een stad.
2. „Schipper, mag ik .... varen?" is een leuk spelletje.
3. Je mag iemand niet in de .... vallen.
4. Een ander woord voor plezier.

HOEVEEL KOEIEN?

Liesje is de koeien gaan melken in de wei. Nu kijken de koeien het meisje na.

Zien jullie ze ook?

Hoeveel zijn er?

DE KLUIZENAAR EN DE WOLVEN

Een kluizenaar woonde in een groot bos met zijn hond Hektor. Eens had de man nootjes gezocht onder de bomen en toen hoorde hij plots zijn hond erg grommen. De man vreesde onraad en spoedde zich huiswaarts. Nauwelijks was hij thuis of vijf hongerige wolven sprongen om de woning heen.

Kunnen jullie de wolven vinden?

ONS SPREEKWOORDEN-RAADSEL

Bij deze rebus geven wij nu eens geen nadere verklaring. Bekijk het plaatje goed en probeer dan eens, aan de hand van de dingen, die je ziet, te achterhalen hoe ons spreekwoord ditmaal luidt.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

DE TWEE GETALLEN

Elk getal was 7 minder dan het vorige. Na 22 moest dus komen 15 en na dit 8.

HOEVEEL HELPERS WAREN ER?

Er waren drie helpers.

WIEGELTJE GANS

Er waren drie vriendjes.

GEHEIMSCHRIFT

Op het papiertje stond:
KOM OM 9 UUR VOOR DE BUIT KEES

Je ziet dus, dat de onbekende steeds de derde letter, die volgt op de eigenlijke letters van het woord, gebruikte. Nu zul je zeggen, welke letter moet je dan gebruiken als je een y wil schrijven? Wel, dan tel je gewoon door. Na de z volgt weer de a. Voor een y krijg je dus (z-a-) b, derhalve een b.

Oplossing spreekwoordenrebus:

BUITEN DE WAARD REKENEN

Dat is: zich misrekenen, er naast zijn. Als iemand in een café flinke verteringen gemaakt heeft en hij legt een dubbeltje op tafel, dan neemt de waard of de kastelein daar geen genoegen mee. Men heeft gerekend buiten de waard om, die de rekening dan ook wel even in orde zal maken.

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Op Daro's bevel wordt de zeerover geboeid en met een zakdoek gemuilband. Dan neemt Daro de bel en bindt die tot ieders verbazing met een touw aan de voeten van de matroos vast.

„Maar, kapitein," waagt Jim te zeggen, „zo kan hij zijn vrienden waarschuwen!" „Dat wil ik juist," antwoordt Daro. „Als die het kaperschip verlaten, kunnen wij Maja gaan bevrijden."

Ze roeien hun bootje achter een rotspunt, spoedig horen ze de bel luiden. Weldra wordt van het kaperschip een boot neergelaten.

Dat is de kans voor Daro om Maja te bevrijden. Veel tijd zal hun echter niet gegund worden en haastig klimmen ze aan dek van het schip.

Maja is daar niet, maar ze vinden haar in de keuken, waar ze Kerstpuddingen gemaakt heeft. Met gejuich begroet ze haar kameraden.

De jongens pakken de puddingen in een servet en dan horen ze Daro, die aan dek is gebleven, roepen, dat ze voort moeten maken.

Ze spoeden zich naar boven en lopen bijna tegen Rubart op. Deze heeft terstond de toestand overzien en lacht honend.

Maar Daro sluipt met een lege meelzak achter Rubart aan en duwt die over zijn hoofd „Ziezo, die is vooreerst wel zoet," gichelt Bas

Als de jongens weer in hun roeiboot zitten, zien ze Rubart's mannen in een andere boot op hen afkomen. Daro heeft twee zwabbers meegenomen en hij zet Sjel en Jim aan de riemen.

Hijzelf en Bas nemen een zwabber en varen zo Rubart's boot tegemoet. „Doe je best, Bas," zegt hij, „we moeten ze kordaat ontvangen." „Dat zullen we," antwoordt Bas grimmig.